

vprašanja za povprečnega italijanskega državljana. Ponavljam: Ambrosini se zaveda možnosti, pa tudi omejitev referendumu. Ni torej nekakšen družboslovni Mario Segni, ki s svojim referendumskim gibanjem poje politično hvalnico referendumu kot sredstvu, ki bo »omogočilo uresničitev nove italijanske republike«. Ambrosinijeva knjiga razmišljujočemu bralcu odpira tudi širše razsežnosti in dileme na črti politično predstavnostvo – volitve – referendum – politične stranke. Gre za vprašanje, ki se že dolga desetletja pojavlja v pravni, sociološki in politološki literaturi in ki dobiva v glavnem bolj parcialne odgovore. Tudi slovenska ustava iz leta 1991 institucionalizira referendum v novi normativni luči in kliče k zakonsko uveljavljenim podrobnostim. Do referendumu kot instrumenta političnega sistema, ki obeta (včasih pa tudi lažno slepi), da bo državljan z njim postal neposredni protagonist političnega življenja, je mogoče zavzeti različna družboslovna in politična stališča. A nekaj je nedvomno: vprašanja o tem, kdaj, kaj, v kakšni konkretni vprašalni obliki dajati AD REFERENDUM še dolgo ne bodo AD ACTA.

Boštjan Markič

C. DEBBASCH, Y. DAUDET

Lexique de politique

Dalloz-Sirey, Pariz 1992

Sestavljalca Slovarja politike (465 strani), univerzitetna profesorja Charles Debbasch ter Yves Daudet, sta v uvodu k slovarju zapisala, da je »politika temeljna človeška dejavnost, ki omogoča ljudem živeti v organiziranem sistemu in da sta udeležba državljanov v političnem življenju in državljanovo razumevanje političnega univerzuma bistvene pomena za sodobno družbo.« Kako tedaj Slovar politike avtorjev C. Debbascha in Y. Daudeta (pomagali so jima še profesorji J. Bourdon, J. M. Pontier, J. C. Ricci) razlaga predvsem Francozom, pa seveda tudi francosko beročim političnim radoved-

nežem »politični univerzum«? In dalje: ali ni sintagma »razlagati politični univerzum« celo preveč ambiciozno omenjena, če imamo pred očmi dejstvo, da obsega obravnavani politični besednjak le približno dva tisoč pojmov? Človek bi skoraj verjel, da gre do politični slovarji na Francoskem v klasje, saj je Debbaschev in Daudetov slovar, ki nosi letnico 1992, že šesta izdaja slovarja znane francoske založbe Dalloz-Sirey. Kako torej *Lexique de politique* odpira ključavnico »političnega univerzuma«? Na ta način, da so njegova temeljna razlagalna tematska področja država in njene institucije, zlasti še parlament, vlada, predsednik republike, sodstvo; politični procesi odločanja in v zvezi s tem politične stranke in strankarsko življenje; ter na koncu še pojmi iz mednarodnih odnosov ter geopolitična členitev posameznih držav.

Za slovenske politologe, ki zbirajo gradivo za izdajo Malega slovarja parlamentarizma in se tako ozirajo tudi po podobnih slovarjih, zlasti še v evropskem družboslovnem in knjigotrškem prostoru, so še posebej zanimivi pojmi, iztočnice, opredelilnice in določilnice, ki se nanašajo na parlamentarizem. V tem pogledu pričujoči slovar, med drugim, ponuja v bralno vednost in umevanje tele pojme: parlament, parlamentarni sistem (režim), evropski parlament, poslanec, senator, teorija predstavnosti. Pojmi so razloženi kratko, prevladuje informativna raven, ki ni obremenjena z zapletenimi in zahtevnimi politološkimi disputi. Čeprav torej družboslovna klaviatura v slovarju ni pretirano razvejana, dejansko pokriva temeljne politične pojme, in to na način, ki ni pitijsko dvoumen. Lahko bi celo rekli: razlaga je lapidarno pojasnjevalna. Kot presojevalec *Lexique de politique* bi še dodal, da sta avtorja slovarja pokazala občutek za razumno količinsko ravnotežje na črti država – institucije – politični procesi – mednarodni odnosi (in mednarodne institucije). Tako politični slovar odlikuje somernost pri predstavljanju pojmov. V primerjavi z nekaterimi družboslovnimi bolj zahtevno zastavljenimi slovarji francoski politični slovar na koncu iztočnic in gesel nima navedene literature, ki bi politično bolj zvedavega bralca usmerjala v dodatno iskanje znanja. Slovarju štejem v prid, da ima na koncu še razlago kratic različnih institucij, tako mednarodnih (političnih, gospodarskih, bančnih) kot tudi francoskih. Tako bo, denimo, bralec, ki bo nale-

tel na kratice C. P. J. I., izvedel, da gre za Cour permanente de justice internationale ali pa da je C. E. Conseil d'Etat.

Ker je politični slovar izšel v Franciji, se spodobi, da posebno pozornost posveča francoskim političnim institucijam in posebnostim francoskega političnega procesa. Vendar opažam, da pri navedbi iztočnic s francoskega državnega in političnega življenja ne pretirava in da ga v tem smislu pač ni mogoče šteti za zgolj »regionalnega«. Snovalca slovarja sta bila v veliki meri na tekočem s členitvijo položaja držav, kolikor jima je to dopuščal neusmiljeno naglo spreminjajoči se in odtekajoči politični čas. Tako je na primer Jugoslavija še obravnavana kot posebno geslo, ki vsebuje gospodarske, zgodovinske, geografske in politične razlagalne prvine. Toda na koncu gesla pri Jugoslaviji je dodano: La Yugoslavie ancienne n'existe plus. Bolj vprašljive pa so tiste slovarske čle-

nitve, ki »dišijo« po francoskem pojmovanju politike do dogodkov na Balkanu. Geslo namreč razlaga, da je »volja po neodvisnosti Slovenije in Hrvaške vodila do oboroženega konflikta s Srbijo«. V tej iztočnici ni mogoče zakriti vsaj rahle »prosrbske« note razlage nedavnih dogodkov.

Naj sklenem: najbolj izraziti signum Političnega slovarja sta kompozicijsko sklenjen ter racionalno strukturiran vsebinski in količinski obseg besednjaka. Slovar je med zankami »vsepovednosti« in slovarske škrtosti izbral relativno posrečeno srednjo pot, ki je lahko v razmislek tudi slovenskim politologom, snovalcem Malega slovarja parlamentarizma. Sukanje leksikografskega peresa avtorjev C. Debbascha in Y. Gaudeta, gledano v celoti, ocenjujem z zmerno pozitivno oceno.

Boštjan Markič